

Raadsvoorstel

Voorstel tot:

1. het vaststellen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gemeente Aalten 2023-2039;
2. starten met het voorbereiden van de projecten zoals genoemd in fase 1 en 2 van het IHP;
3. starten met het voorbereiden van het schouwen van alle schoolgebouwen in het kader van de verduurzaming.

AAN DE RAAD

Samenvatting

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2023-2039 (IHP) is een strategisch meerjarig huisvestingsplan. Het plan schetst een ontwikkelperspectief voor lokale onderwijshuisvesting voor de lange termijn. Vanuit welke visie en binnen welke onderwijskundige ontwikkelingen stemmen we toekomstige behoeften en bestaande voorzieningen de komende 16 jaar zo goed, zo duurzaam en zo efficiënt mogelijk op elkaar af? Dat is de centrale vraag in dit IHP. Vervolgens zal iedere 4 jaar het IHP na evaluatie worden geactualiseerd en worden aangevuld met een nieuwe periode van 4 jaar.

Dit IHP is opgesteld vanuit een gezamenlijke visie. De betrokken partners die deze visie formuleerden zijn: de gemeente Aalten, de lokale schoolbesturen van het basis- en het voorgezet onderwijs en de partners vanuit de kinderopvang. Organisaties zoals HEVO (adviesbureau voor duurzame huisvesting) en Retrain (bureau voor organisatieontwikkeling) hielpen de betrokken partners bij de totstandkoming van dit IHP.

Dit IHP bestaat uit twee delen:

Het eerste deel (hoofdstuk 1 en 2) gaat over de uitgangspunten voor dit IHP. Na een beschrijving van onder andere het doel, de beleidsambities en de kaders voor dit plan, sluit dit deel af met de resultaten. Hoofdstuk 3 beschrijft de accommodaties.

In het tweede deel (hoofdstuk 4, 5) volgt de uitwerking van de uitgangspunten uit deel 1. Hoofdstuk 6 gaat dieper in op de duurzaamheidsopgave. Hoofdstuk 7 bevat de fasering van het overeengekomen scenario en wat dit financieel betekent.

De concretisering van zowel de verduurzamings- als huisvestingsopgave is financieel enorm. In dit plan wordt een doorkijkje gegeven naar de kosten die gemoeid zijn met de verduurzamingsopgave en eventuele nieuwbouw of renovatie op basis van kengetallen. De plannen rond de verduurzaming zullen t.z.t. als een apart project aan de raad worden aangeboden. (+/- € 20 miljoen excl. onderwijskundige aanpassingen).

In de Uitvoeringsagenda is de nieuwbouwopgave voor de periode 2023-2031 geconcretiseerd: Uitbreiding middels nieuwbouw voor Triangel (naar 1 locatie) en nieuwbouw voor Chr. College Schaersvoorde op een campus-locatie. Op basis van actuele kengetallen worden de investeringen voor deze beide gebouwen geraamd op € 3 miljoen respectievelijk € 37,5 miljoen. Beide investeringen samen komen uit op een kapitaalslast van 1.8 miljoen op het moment van realisatie, gerekend met de huidige rente. Besluitvorming over deze investeringen vindt plaats middels aparte raadsvoorstellen.

De schoolbesturen kunnen zich vinden in de visie en de verdere inhoud van het IHP, men is teleurgesteld als het gaat over de volgordelijkheid van de aanpak van de overige schoolgebouwen qua renovatie/nieuwbouw en verduurzaming. Men heeft behoefte aan een tijdpad waarin definitieve momenten zijn opgenomen waarop de andere gebouwen aan de beurt gaan komen. Grote zorgen

heeft men over de betaalbaarheid van de verduurzamingsopgave en die van de verbetering van het binnenklimaat. Ook moet op veel scholen veel geïnvesteerd worden in onderhoud en vervanging. Net als bij de gemeente ontbreken daarvoor de financiële middelen, waarbij ten aanzien van dergelijke investering aan de schoolbesturen forse beperkingen zijn opgelegd.

Inleiding

In de vorige raadsperiode is reeds een begin gemaakt met de voorbereidingen om tot een IHP te komen. Onderdeel daarvan het schouwen van alle schoolgebouwen door HEVO (zie bijlage en *1). In het Raadsprogramma van de gemeente Aalten is opgenomen dat er in deze periode een IHP opgesteld moet worden waarin tevens aandacht is voor verduurzaming. Een eigentijds IHP is een beleidsrijk. Schoolbesturen en gemeente zijn daarmee aan de slag gegaan en hebben elkaar gevonden in de visie: 'It takes a whole village to raise a child' (*2). Er is daarbij ook een verbinding gelegd met de 'Gelijke Kansen Alliantie' (*3) waarbij schoolbesturen, gemeente Aalten en de maatschappelijke partners werken aan het verbeteren van de kansengelijkheid in het onderwijs met aandacht voor thuis, school en de leefomgeving. Vanuit het onderwijs wordt de komende jaren versterkt ingezet op het realiseren van meer inclusief onderwijs. Als deze ontwikkelingen zorgen er voor dat in dit IHP de keuze voor meer Integrale Kindcentra is opgenomen. Hierbij wordt het werken aan een ononderbroken ontwikkelingslijn in een afgestemde pedagogische omgeving voor alle kinderen tussen 0 en 13 jaar vanuit de huisvesting ondersteund. De uitwerking daarvan vinden we terug in dit Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gemeente Aalten 2023-2039 dat thans voorligt. Met dit plan wordt een belangrijke basis gelegd voor de toekomst van kwalitatief goed onderwijs in Aalten voor alle kinderen van 0 tot 18 jaar.

Ten behoeve van de vorming van Integrale Kindcentra heeft het College ingestemd met een notitie 'Kinderopvang in het IKC' zoals deze is opgenomen als bijlage 1 van het IHP. Samenvattend is het standpunt dat de gemeente de vorming van kindcentra ondersteunt maar de regievorming overlaat aan de schoolbesturen. De gemeente zal geen medewerking verlenen aan een kinderopvangorganisatie, beheersstichting of andere externe partij wanneer zij zouden willen investeren binnen het betreffende bouwblok of hetgeen als aanpalend beschouwd kan worden waarin een school gevestigd is of gevestigd zou moeten worden.

De bedoeling

De totstandkoming van dit IHP was een intensief en langdurig proces waarbij ook huisvestingsspecialisten van de schoolbesturen zijn betrokken door deelname in de werkgroep huisvesting. Dit IHP geeft richting aan de visie en ambitie hoe wij in samenspraak met de schoolbesturen en kind voorzieningen in de toekomst met de onderwijshuisvesting omgaan en geeft daarbij een financiële vertaling in de Uitvoeringsagenda. Voor de goede orde: het gaat hierbij om de uitgangspunten en het zijn zeker (nog) geen harde regels. Het is daarom een dynamisch huisvestingsplan, waarbij o.a. de maatschappelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen rond woningbouw en mogelijke wijzigingen van de wetgeving op het gebied van onderwijshuisvesting een belangrijke rol kunnen spelen. De bedoeling is dat door verschillende partijen hiermee rekening wordt gehouden.

(*1) Zie: www.hevo.nl

(*2) Zie: [https://www.nji.nl/sites/default/files/2022-12/Opgroeien doe je samen.pdf](https://www.nji.nl/sites/default/files/2022-12/Opgroeien%20doe%20je%20samen.pdf)

(*3) Zie: <https://www.gelijke-kansen.nl/>

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

- De gemeente heeft op grond van de Wet Primair Onderwijs en de Wet Voortgezet Onderwijs de plicht te zorgen voor passende en voldoende huisvesting voor het primair en het voortgezet onderwijs. Het is belangrijk dat er een IHP wordt vastgesteld waarbij de uitgangspunten voor de toekomstige onderwijsvoorzieningen helder zijn geformuleerd, zodat de betrokken partijen hiermee zoveel mogelijk rekening kunnen houden;
- In de in 2021 door de Raad vastgestelde Verordening Huisvesting Onderwijs zijn de geldende regelingen, procedures en criteria vastgesteld;
- In het IHP zijn de visie en ambitie verwoord hoe wij in samenspraak met het onderwijs en voorschoolse partners met de onderwijshuisvesting omgaan. Hierbij blijkt dat er sprake is van een groot draagvlak bij partijen. Het IHP geeft een vertaling naar de mogelijk toekomstige opgaven m.b.t. de onderwijsvoorzieningen;

- Met het IHP lopen we vooruit op verwachte wetgeving in 2025. Renovatie en het opstellen van een integraal huisvestingsplan voor de duur van 16 jaar vallen dan onder de zorgplicht voor onderwijshuisvesting van de gemeente;
- De betrokkenheid van uw raad voor de vaststelling van het IHP vloeit voort uit het budgetrecht voor onderwijshuisvesting alsmede uit de integrale aanpak en samenhang met diverse gemeentelijke beleidsterreinen.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

Zie IHP

Alternatieve beleidskeuzes

n.v.t.

Financiële consequenties

De investeringsraming voor nieuwbouw van deze twee scholen in fase 1 en 2 bedraagt in totaal ruim € 40.500.000. Bij renovatie van Schaersvoorde zal het investeringsbedrag aanzienlijk lager zijn (investeringsbedrag is € 20.000.000). In beide scenario's is nog geen rekening gehouden met aanvullende kosten zoals infrastructurele maatregelen, grondverwerving en verhuiskosten. In het geval dat gekozen wordt voor renovatie, zal tijdelijke huisvesting geregeld moeten worden tegen forse kosten. Beide investeringen samen (Triangel en nieuwbouw Schaersvoorde) komen uit op een kapitaalslast van 1.8 miljoen op het moment van realisatie, gerekend met de huidige rente. De bouwkosten zijn gebaseerd op gevalideerd bouwpijzen prijspeil 01-01-2023. Besluitvorming over deze investeringen vindt plaats middels aparte raadsvoorstellen.

b. Verduurzaming:

Op basis van de Beslisboom Verduurzaming Scholen¹ zijn investeringsbedrag opgenomen in de bijlagen. Deze bedragen zijn gebaseerd op kengetallen en geactualiseerd naar prijspeil 1-1-2023. Welke investeringen er precies gedaan moeten worden zal nader beoordeeld moeten aan de hand van een feitelijke schouw van de onderwijsgebouwen. Dit zal plaats gaan vinden in samenhang met een schouw van al het maatschappelijk vastgoed. De kosten daarvan zijn nog niet in beeld. Wel is duidelijk dat voor de verduurzaming gerekend moet worden met een bedrag van ongeveer €20.000.000. Net als de schoolbesturen, ontvangt de gemeente daar geen rechtstreekse bekostiging voor. Aanvullende subsidies en fondsen zullen nodig zijn. Voor zowel voor de nieuwbouw als voor de verduurzaming zijn met de schoolbesturen geen afspraken gemaakt over een eigen bijdrage. De plannen rondom de verduurzaming zullen te zijner tijd als een apart project de raad worden aangeboden.

Bij duurzaamheidsinvesteringen zijn schoolbesturen primair verantwoordelijk voor de aanpassingen in het binnenklimaat. De bereidheid van de gemeente om bij te dragen in duurzaamheidsmaatregelen is er. Werken vanuit een lange termijnvisie is hierbij noodzakelijk. De uitwerking wordt opgepakt na vaststelling van IHP.

Participatie en Communicatie

Tijdens het voorbereidingsproces van dit IHP:

- Is er een werkgroep onderwijshuisvesting samengesteld met een vertegenwoordiging van de schoolbesturen;
- Zijn per schoolbestuur interviews afgenomen;
- Is een Bouwstenennotitie opgesteld die door de schoolbesturen is geaccordeerd;
- Zijn deelpresentaties verzorgd voor raadsleden;
- Is een presentatie verzorgd voor de Sociale Raad;
- Heeft afstemmingsoverleg plaatsgevonden met de afdelingen Financiën en Gebouwbeheer;
- Is een presentatie verzorgd voor raadsleden, leden sociale raad en de jongerenraad.

¹ Zie: <https://www.beslisboomverduurzamingscholen.nl/>

Vervolgstappen inclusief tijdspad

Na vaststelling van het IHP zal worden begonnen met de voorbereiding van de uitvoeringsagenda. De schoolbesturen die het concreet betreft zullen hierbij intensief betrokken worden. Daarnaast zal er een voorstel worden opgesteld voor de aanpak van de verduurzamingsopgave. Voor zover het de onderwijsgebouwen betreft, zullen ook hier de schoolbesturen worden betrokken. Dit voorstel c.q. plan van aanpak zal apart aan de raad worden voorgelegd.

De besluitvorming en de financiële consequenties rondom de uitbreiding van de Triangel worden meegenomen in de voorjaarsnota van 2024.

Bijlagen

- Integraal Huisvestings Plan Onderwijs gemeente Aalten 2023-2039
- HEVO rapport
- Verslag Op Overeenstemming Gericht Overleg 5 april 2023 (OOGO)

Aalten, 20 juni 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester